

Uddannelsesudvalget

Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Uddannelsesudvalget
UDU alm. del - Bilag 25
Offentligt

Brev + bog bedes uddelt til alle faste medlemmer af udvalget, tak.

IT-hjælpemidler fastholder ordblinde i uddannelse og erhverv

P. P. Ørums Gade 11
Bygning 3, stuen
8000 Århus C

Kære medlem af Uddannelsesudvalget,

På vegne af et fælles nordisk initiativ har Ordblinde/Dysleksiforeningen i Danmark, Arbejdsmarkedsstyrelsen/AF handicapkonsulenterne i Storkøbenhavn og Hjælpemiddelinstitutet hermed fornøjelsen af at invitere Dem til den fælles nordiske lancering af en nyudviklet informations DVD.

17. oktober 2006

DVD'en indeholder en samling af nordiske erfaringer og viser, hvordan mennesker med læse- og skrivevanskeligheder med anvendelse af ny teknologi kan deltage i uddannelse og erhverv.

Lanceringen finder sted onsdag 15. november 2006 kl. 11.50 – 14.15 hos Calamus, Morkærvej 5, 2630 Tåstrup

Tilegnelse af information og viden er for alle borgere afgørende i vidensamfundet. Dette gælder også mennesker med læse- og skrivevanskeligheder, der mødes med stadigt stigende krav til læsning. Læsning, som vi traditionelt kender det, er imidlertid ikke længere den eneste mulighed for tilegnelse af viden og dermed for deltagelse i uddannelse og erhverv.

Med den eksplosive digitalisering af tekster, computeroplæsning af disse med høj stemmekvalitet, talegenkendelse og anden ny teknologi, kan mennesker med læse- og skrivevanskeligheder i stadig højere grad tilegne sig nødvendig viden og færdigheder på lige fod med andre borgere.

Resultaterne der er samlet på DVD'en, peger på et stort og uudnyttet potentiale. Både for den enkelte og for samfundet er tilknytningen til arbejdsmarkedet af fundamental betydning, og brugen af it-hjælpemidler kan for en meget stor gruppe mennesker øge denne tilknytning væsentligt. DVD'en udleveres ved lanceringen, ligesom den eftersendes til Dem, hvis De ikke har mulighed for at deltage denne dag.

Telefon: +45 4399 3322
Fax: +45 8741 2426
Email: hmi@hmi.dk
Web: www.hmi.dk

Bank nr.: 3129 3329024911
Euro konto: 3129 3627761716
CVR nr.: 62 41 18 13

Nordiska utvecklingscentret för handikaphjälpmedel (www.nuh.fi), der er en organisation under Nordisk Ministerråd, har finansieret tilblivelsen af DVD'en.

Vi har vedlagt bogen "Hjælpe midler til mennesker med ordblindhed", og håber at denne sammen med den kommende informations DVD og vores henvendelse her, kan inspirere til yderligere politiske initiativer på dette vigtige område. Kendskabet til hvordan it-hjælpe midler kan hjælpe mennesker med læse- og skrivevanskeligheder til en mere ligeværdig deltagelse på arbejdsmarkedet er endnu utilstrækkeligt, og der er brug for såvel politiske som samfundsmæssige initiativer.

Med venlig hilsen

Hans-Pauli Christiansen

Formand, Ordblindeforeningen
I Danmark

Kai Lundsteen

Handicapkonsulent
AF-Storkøbenhavn

Erik Arendal

Konsulent
Hjælpe middelinstituttet

* Af hensyn til afviklingen af arrangementet, vil vi bede om tilmelding til sekretær Jannie Skeldrup på jsk@hmi.dk senest 5. november.

Program for lanceringskonferencen

HJÆLPEMIDDEL
INSTITUTTET

Tid: Onsdag d. 15 november 2006, kl 11.50 – 14.15

Sted: Calamus, Morkærvej 5, 2630 Tåstrup

Programmet består et nationalt og et fælles nordisk program.

11.50 Velkomst

v/ Niels Erik Mathiassen, Direktør Hjælpemiddelinstitutet
Medlem af styregruppen i NUH under Nordisk Ministerråd

12.00 **Fælles nordisk program**

Dette sendes direkte fra Oslo til studier i de 5 nordiske hovedstæder.

Introduktion

v/ Siv Einan, Rikstrydgeverket, Senter for IKT-hjælpemidler, NONITE, Norge

12.05 Om betydningen af tilrettelæggelse for medarbejdere med læse- og skrivevanskeligheder.

v/ En arbejdsgiver og en medarbejder

o Lærer, Charlotte Jensen fra Danmark deltager som medarbejder.

12.20 Præsentation af ideen bag DVD'en, og hvordan tænkes den brugt.

v/ Projektleder Gunnar Michelsen, Rikstrydgeverket, Senter for IKT hjælpemidler, NONITE, Norge

12.30 Nordisk udviklingsarbejde på hjælpemiddelområdet.

v/ Lea Steenberg, verksamhedsleder, Nordiska Utvecklingscentret för Handikaphjälpmiddel, NUH, Finland. www.nuh.fi

12.40 Afslutning af den fælles nordiske videokonference

Spørgsmål og kommentarer fra salen

Pause med sandwich, frugt og vand

13.00 **Dansk program**

Præsentation af Informations-DVD'en . Bl.a med interview af danske Kent Kajhøj der anvender it-hjælpemidler i sit arbejde på Gormfeltet i Nordsøen

v/ Erik Arendal, Konsulent, Hjælpemiddelinstitutet samt Kent Kajhøj der besvarer spørgsmål fra salen.

13.20 Præsentation af udvalgte danske it-hjælpemidler

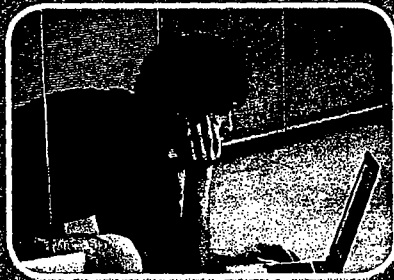
v/ Erik Arendal, Konsulent, Hjælpemiddelinstitutet

13.30 Hvad betyder it-hjælpemidler for ordblindes tilknytning til arbejdsmarkedet - herunder kommentarer og debat med salen.

v/ Hans-Pauli Christiansen, formand for Ordblindeforeningen i Danmark og Kai Lundsteen, handicapkonsulent, AF-Storkøbenhavn

13.55 Afrunding af konferencen v/ Jytte Andersen, næstformand i Folketingets arbejdsmarkedsudvalg samt en repræsentant for Danmarks næststørste erhvervsorganisation HTSi (www.htsi.dk)

14.15 Lanceringen afsluttes

Nordisk informations DVD om
teknologisk læse- og skrivestøtte i arbejdslivet

Charles: "Uden GPS kunne jeg ikke have arbejde som varebilschauffør!"

Onsdag 15. november 2006 lanceres "Nordisk Informations DVD om teknologisk læse- og skrivestøtte i arbejdslivet".

DVD

Denne nordiske informations DVD præsenterer løsninger for personer med læse- og skrivevanskeligheder.

- Interviews med voksne der har fundet frem til tekniske løsninger og strategier, der hjælper dem med at udføre deres jobs
- Interviews med arbejdsgivere om brug af hjælpemidler og tilrettelægning
- Foredrag om oplæring og brug af hjælpemidler
- Foredrag om diagnosticering og motivation
- Demonstrationer af hjælpemidler.

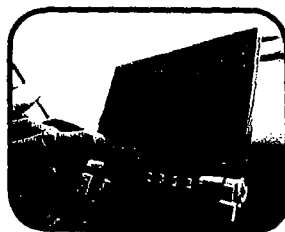
DVD'en viser hvordan man kan tilpasse teknologisk udstyr således at dem, der har problemer med at læse og skrive, kan kompensere for deres vanskeligheder, både i hverdagslivet og på arbejdspladsen.

Hjælpemidler

Arbejdslivet bør satse på brug af hjælpemidler på arbejdspladsen, for at få bedst mulig nytte af kompetencen til personer med læse- og skrivevanskeligheder. Samfundet kan spare store udgifter hvis teknologiske hjælpemidler tilpasses arbejds- og hverdagslivet for dem der har behov for det.

Voksne med læse- og skrivevanskeligheder kan:

- lettere få den uddannelse de ønsker sig
- lettere ansøge om de job, som de mener at kvalificere sig til
- trives bedre i deres arbejde, da det er tilrettelagt efter dem
- udføre deres arbejde på en sikker og mere effektiv måde
- være længere i arbejde før de går på pension
- undgå fysiske og psykiske belastningsskader
- lettere hjælpe til med at løse skolebørnenes lektier
- få et rigere liv og deltage som e-borgere på linje med andre
- lettere tilbageføres i job fra arbejdsløshed eller revalidering.

Nordiske erfaringer

I Norden er det gjort mange positive erfaringer med brug af kompenserende IKT-hjælpe midler for voksne i arbejdslivet. Traditionelt har uddannelses- og arbejdslivet mødt personer med læse- og skrivevanskeligheder ved at tilrettelægge et læse- og skrivekursus. Men på trods af øget undervisning, må det desværre konstateres at en meget stor gruppe mennesker fortsat ikke opnår de nødvendige læse- og skrivefærdigheder, der kræves på et arbejdsmarked.

Lancering af DVD'en:

Nordisk informations DVD om teknologisk læse- og skrivestøtte i arbejdslivet

Onsdag 15. november 2006

Lanceringsmarkeringen gennemføres som en times videokonference mellem hovedstæderne i Norden.

Tid:

Island kl. 11:00, Norge, Sverige og Danmark kl. 12:00 og Finland kl. 13:00.

Sprog: Nordisk

Kontaktpersoner:

Sverige: Krister Åslin - krister.aslin@lanab.amv.se - Tlf + 46 (0)8-58537032

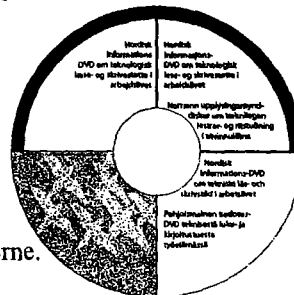
Danmark: Erik Arendal - ear@hmi.dk - Tlf + 45 87 412 432

Island: Sigrún Jóhannsdóttir - sigrun@tmf.is - Tlf + 354 562 9494

Finland: Airi Orvokki Valkama - Airi.valkama@erilaistenoppijoidenliitto.fi - Tlf + 358 050 598 4198

Norge: Kari L.H. Letrud - kari.letrud@vox.no
Tlf + 47 23 38 14 18

Prosjektleder: Gunnar Michelsen
gunnar.michelsen@nonite.no
Tlf + 47 975 21 394

Tilmelding til lanceringen gøres direkte til kontaktpersonerne.

Ansvarlig udgiver / projektledelse:
NAV NONITE - Nordnorsk IKT-center

Sverige:

Arbetsmarknadsstyrelsen Resursfunktionen
Hjälpmiddelsinstitutet i Sverige
Förbundet Funktionshindrade Med Läs- och Skrivsvårigheter, FMLS

Danmark:

Hjælpeiddelinstittuttet i Danmark
Ordblindeforeningen / Dysleksiforeningen i Danmark
Arbejdsmarkedsstyrelsen, handicapkonsulenter i Storkøbenhavn

Finland:

Työministeriö (Arbetsministeriet)
Niilo Mäki Instituutti
Erialaisten oppijoiden liitto, FINDER (Förbundet för all inläring i Finland)

Island:

Tölvumiðstöð fatlaðra, TMF (Datasentralen for funksjonshemmede)
Félag lesblindra á Íslandi (Dysleksiforbundet på Island)
Fræðslumiðstöð atvinnulífsins (Arbeidslivets opplæringscenter)

Norge:

Dysleksiforbundet i Norge
VOX Nasjonalt senter for læring i arbeidslivet
NAV Senter for yrkesrettet attføring, SYA

Projektet er støttet af
Nordiske Udviklingscenter for Handikaphjælpemidler - NUH

norden

Nordiskt utvecklingscenter för
handikaphjälpmiddel - NUH

NONITE /

MODTAGET

19 OKT. 2006

845

Den Centrale Indlevering

HJÆLPEMIDDEL
INSTITUTTET

Hjælpemidler til mennesker med ordblindhed

Hjælpemiddelinstitutet har hermed fornøjelsen af at tilsende Dem instituttets nyeste bogudgivelse: "Hjælpemidler til mennesker med ordblindhed".

Bogen tilsendes samtidig med og som et supplement til vedlagte indbydelse til lanceringen af den fælles nordiske informations DVD om teknologiske hjælpemidler til mennesker med læse- og skrivevanskeligheder på arbejdsmarkedet. Fokus i bogen og informations DVD'en er det samme, idet de begge handler om, hvordan en meget stor målgruppe af borgere gennem anvendelse af nye teknologiske hjælpemidler bedre kan deltage i uddannelse og erhverv.

At læsning og læseundervisning, også for mennesker med ordblindhed, er stadig vigtigere i vidensamfundet, er en kendt sag og uden for diskussion. Men at læsning som vi traditionelt kender det, ikke længere er eneste mulighed for at tilegne sig tekstbaserede informationer, er for de fleste mennesker ukendt og overraskende.

For voksne ordblinde, der for første gang præsenteres for et computerprogram, der til fuld indholdsforståelse læser enhver tekst op, er det ofte en revolution, der sætter dybe spor i deres selvopfattelse og tro på egne evner. Tit høres spontane udbrud som: "Hvorfor har jeg ikke vidst det noget før?" og "Hvorfor har ingen fortalt mig om disse muligheder!?" Og efter lidt tid videre: "Nu kan jeg jo få den uddannelse og det arbejde jeg altid har drømt om".

Fokus bliver med et slag flyttet fra færdigheden "læsning", som den ordblinde ikke magter, til tilegnelse af viden og færdigheder som en ny og reel mulighed.

Selvfølgerlig løser it-hjælpemidler ikke alle ordblindes vanskeligheder, men der er ingen tvivl om, at den teknologiske udvikling giver nogle muligheder og indeholder et meget stort potentiale, som vi hidtil kun har set begyndelsen af.

Formålet med vedlagte bog er at øge kendskabet til og anvendelsen af it-hjælpemidler til mennesker med læse- og skrivevanskeligheder, med henblik

P. P. Ørums Gade 11
Bygning 3, stuen
8000 Århus C

17. oktober 2006

Telefon: +45 4399 3322
Fax: +45 8741 2426
Email: hmi@hmi.dk
Web: www.hmi.dk

Bank nr.: 3129 3329024911
Euro konto: 3129 3627761716
CVR nr.: 62 41 18 13

på en ligeværdig deltagelse i samfundet. Hvor fokus såvel politisk som samfundsmæssigt oftest er på læsevanskelighederne og de barrierer de medfører, ønsker vi at øge fokus på de store og nye muligheder den teknologiske udvikling giver.

Bogen starter med nogle generelle overvejelser, der efterfølges af en række cases, der skal vise en række konkrete og forskellige muligheder. Bogen afsluttes med en katalogdel, idet det skal understreges at såvel særlige hjælpemidler som standardprodukter kan lette hverdagen for mennesker med ordblindhed.

Bogen er udgivet digital og kan downloades i et PDF-format, identisk med bogudgaven. Hermed kan mennesker med ordblindhed også læse bogen med brug af syntetisk tale. Skulle De ønske at prøve dette, kan en gratis oplæsningsfunktion hentes på www.adgangforalle.dk

Med den digitale udgivelse som eksempel sætter vi også fokus på en af de største udfordringer for bl.a. forlagene i de kommende år; nemlig udgivelser af bøger m.m. i digitale formater, der er tilgængelige for mennesker med læsevanskeligheder. Et område, hvor også en politisk bevågenhed kan medvirke til at sikre tilgængelighed for så mange borgere som muligt.

Det er vores håb, at denne bog kan inspirere Dem til yderligere politiske initiativer der kan øge deltagelsen i uddannelse, erhverv og det fulde samfundsliv for mennesker med ordblindhed eller andre læse- og skrivevanskeligheder.

Hjælpemiddelinstuttet og undertegnede står gerne til rådighed, hvis De ønsker yderligere information om de muligheder, den nye teknologiske udvikling medfører for bl.a. mennesker med ordblindhed. Det gælder fx hvis De ønsker en konkret præsentation af hjælpemidler eller en perspektivering af bogens synspunkter i det politiske udvalg eller en anden relevant sammenhæng.

Med venlig hilsen

Erik Arendal

Konsulent, Hjælpemiddelinstuttet

Direkte tlf. 87 412 436

E-mail: ear@hmi.dk